

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HÍRDETÉSEK: 6-hasébes petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilvtás sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Sorakozás.

Arad, szeptember 24.

(K.) A parlamenti időszak közelg, s a pártok készülődnek, sorakoznak. A szüneti beszámolók nem voltak egyebek annak a küzdelemnek előkészítésénél, melyet az egyik ellenzéki képviselő *élet-halál harcznak* nevezett, s melynek megvívását a közigazgatási reformnál helyezte kilátásba.

Az ellenzék csaknem örül, hogy a kormány ezt a kérdést programjába vette, s a közelebb megoldandó legsürgősebb teendői közé sorozta. Mert azt tartja, hogy ebben elfoglalt álláspontjával künn a népszerűségét és befolyását emeli, benn a kormány állását ingatja, sőt talán veszélyezteti. Népszerűségének fölfriessítését az egyik rész azért tartja szükségesnek, mert az egyházpolitikai javaslatoknál a kormány ellen szavazott; a másik rész meg azért, mert a kormányval tartott. A kormány állásának megingatása pedig első feladata minden kisebbségnek, s ebben a mi ellenzéki pártjaink is annyira egyetértenek, hogy erre nézve fölösleges is külön kimondaniok a fegyverbarátságot.

A közigazgatás rendezésének szándéka tehát céljaikra épen kapóra jött s beszámolói kortes-utjaikban tőlük kitelhetőleg ki is aknálták.

Onként merül itt fel az a két kérdés, hogy az ellenzéki pártok nyári actiója milyen benyomásokat szült a nagy

közönségben? Es minő hatással lesz a szabadelvű pártra? Mert ezektől függ az ugynevezett *élet-halál harcz* kimenetele s a közigazgatás rendezésének, valamint az ezzel összefüggő nagy állami érdekeknek sorsa.

A közönség már rég torkig van a saját önkormányzati hatáskörében teremtett közigazgatással.

A közönség utoljára is egyesekből áll. Sok egyes ember összességképezi a közönséget, sok egyes ember véleménye a közvéleményt, sok egyes elégtelensége a közelégtelenséget. Ez pedig a mai közigazgatással szemben mindenfelől tapasztalható. Ezt elismerik az ellenzéken is, de az okot nem a municipalizmusban látják. Ugyde a közönség, mely gyakorlatból és tapasztalásból mérlegel, ebben látja. Mert, ha ügyes-bajos dolgát későn intézik el, ennek legtöbbször az elégtelen munkaerő az oka; ha részrehajlást tapasztal, ezt az aprólékos helyi befolyásoknak tulajdonítja. Ezek pedig csak rendszerváltoztatással emészthetők el, mert a megyék, költségkimelésből, mindig fukarkodnak a munkaerővel.

Igy áll a kérdés a közönség előtt, mely a hozzá legközelebb eső érdekek szempontjából itél, s általános elvek iránt kevésbé fogékony. — A közönség gyors és igazságos intézkedéseket kíván, ezeket pedig a mai rendszertől hasztalan várja. Ezért a közvéleményben semmi ragaszkodás se tapasztalható a mai rendszerhez,

s az ellenzéki agitáció e téren falra hányt borsó. A kormány pedig a közvéleményben csak oly támaszt talál a közigazgatás rendezésénél, mint aminőt az egyházpolitikai reformoknál talált.

A szabadelvű párt pedig, mely az aprólékos gyakorlati szempontokon kívül, magasabb politikai és állami szempontokat is tud mérlegelni, kétségtelenül egész zömével a kormány körül csoportosul. Mert a közigazgatás rendezését nem a kormány hatalmi eszközének, hanem az államhatalom megszilárdulása, s az állami konszolidáció egyik feltételének tekintik. Azok, akik ezeket őszintén, minden melléktéket nélkül magáért a célért óhajtják, nem utasíthatják vissza azt a szándékot, hogy az állami törvények végrehajtásáért kizárólag felelős kormány e feladatot államilag kinevezett tisztviselők által oldja meg, kikért a felelősséget minden körülmények között el is vállalhatja. A mi viszonyaink között, hol annyi a széthúzó elem, s ennek a számára annyi az autonomikus védsáncz, melyek mögött megvonulhat és sokszor még államellenes törekvései számára is menhelyet találhat, kétszeresen fontos, hogy az állam hatalma és befolyása legalább azon ügyekben biztosíttassék, melyekért törvényeink a kormányt, tehát az állam kifejezőjét tesszik felelőssé. Ha a kormány a kezébe adott hatalommal visszaél, ám tessék érette felelősségre vonni, s vele érdeme szerint elbánni. De a mit alkotmányunk révén egyik kezünkkel reá ruháztunk, azt

„Aradi Közlöny” tárczája.

Menyházai emlékek.

— Kirándulás a „Vále Lunga”-ba. —

Vále Lunga, magyarul: hosszú völgy, egyike azon elragadóan szép völgyeknek, melyek a monyászi völgyből ágaznak el.

Még alig pár évvel ezelőtt csak e hegyvidék speciális lukói, a favágók és az erdészek, s talán néhány merészebb vadász ismerték a keskeny, alig néhány méter széles hosszú völgyet, mely két önálló, bükk-erdővel borított hegy között gyors emelkedéssel, mintegy négy kilométer hosszúságban, ma már át van adva a szabad közlekedésnek. Idáig terjed ugyanis a borossebes-menyházai vasut, folytatásként azon iparvasut, mely hivatva van a rengeteg őserdők, mész, márvány és vasbányák termeléseit a kereskedelemnek átadni és forgalomba hozni.

Mily hosszú és hol végződik ez a Vále Lunga? Biztosan nem tudom. Mi csak azt a négy kilométernyi utat tettük meg, hol a hegyi vasutak jellegzetes kúrhangja zavarja meg az őserdők méla csendjét; s ez az ut nagy élvezetben részesíti a kirándulót.

Szerencsénk volt az arad-csanádi vasutársaság igazgatóságának egyik tagja N a c h n é b e l Odön, s a boros-sebes-menyházai vasut főmérnöke S z a t h m á r y Mihály urat tisztelni, mint e kirándulás intézőit.

S egy szép délutáni napon, három óra körül megjelent a vasuti állomáson a „László” nevű csinos kis hegyi vasuti gőzmozdony, hoz-

záragasztva egy nyitott, teherszállító vasuti kocsi. Pár pillanat alatt kényelmes, a boros-jenői butorgyárat dícsőre kanapék s kar-székek elhelyezésével, mintegy szalon-kocsivá vált az előbb még márványt szállított teherkocsi, s mi vegyesen, férfiak és nők, mintegy tizennégyen, kényelmesen foglalhattunk helyet az improvizált terem-kocsiban. Igaz! az indulásnál részünk volt egy kis párával telített köszöntüsten — melyet a kapaszkodó „László” mozdony ontott reánk, — de azért vigan kezdtük meg utunkat.

A völgy, melyben folytonosan fölfelé haladtunk, elején jó ismerősünk volt. Itt végzők napi sétáinkat. Elhaladtunk a halastó, s a munkástelep mellett, s ime előttünk áll a márványbánya, mely meredeken emelkedik az égnek, s mely száz meg száz méter vastagságban rejti magában azon habos-veres márványt, mely boros-sebesi márvány név alatt ugy csiszolt, mint egyszerűen faragott állapotban már is előnyösen ismert az építészek előtt. Arad, Temesvár, Szeged, Szolnok s több közel és távol városi emeletes lakók lépcsőháza s erkélyei, falburkolatai, s a temetők síremlékei tanui a boros-sebesi márvány jóságának, s a folyton fejlesztett márvány-iparnak. Ezuttal is nagy mennyiségű nyers márványt volt alkalmunk látni raktározva a vasut mellett, mely elszállítás s feldolgozásra vár. Régebben a márványbányák mellett volt a márványfaragó műhely. Ma már az iparvasut Menyházáról Boros-Sebesbe szállítja a nyers márványt, s ott dolgozzák fel különféle czélokra. Volt alkalmunk több méter hosszú és széles márvány-

lapokat látni, melyek mint erkély-lapok, vagy terem-burkolatok kiválóan értékesek. A habos, veres márvány közt vannak sötétebb s világosabb rétegek. Nem ritka a fekete, hamvas, sötétebb márvány.

Élénk képet nyújtott a márványbánya! Kőfejtéssel volt elfoglalva a magasban a vegyes munkássereg, s az oláh nők nemzeti viseletének élénk színei bizonyos hangulatot kölcsönöztek a magasban látható képnek. E márványbányák aljában van a tejszika, piatra Cu-laptye. Ezen hatalmas mészkösziklából fakad egyike a legkitünőbb forrásoknak, melyekben Menyháza oly gazdag. Melleleg megjegyzem, e forrásnak üdítő vize szolgált eddig italul Kigyóson is a tulajdonos grófi családnak a nyári hévnapokban s jól dugaszolva, s kissé lehűtve, itt is megtartja üdítő ízét.

Eddig a völgy meglehetősen tágas, az iparvasut emelkedése mérsékelt, hanyarulatái szabályszerűen követik a völgy kanyarjait; itt-ott kis rétségek kerülnek el s elég széles mederben folydogál egy több völgyből összeverődött hegyi patak. Az erdészlaknál azonban összeszorul a völgy s tulajdonképen itt kezdődik a Vále Lunga, s hangos kúrtszóval jelzi mozdonyunk, megkezdődött az emelkedés az ut nehezebb része. Hús szél legyinti meg arczunkat a Vále Lungából s alig győnyörködünk pár percig a völgyben zugó patakmenti nefelejts jól ismert simbolikus virágában, vagy a meredélyt feddő páfrány-erdőben, s a Margitvirág szépen fejlődött példányában, s azon gazdag színváltoztatban, melyet e vidék virágzata nyújt: már is észre-

a municipalizmus révén másik kezünkkel ne vegyük el.

Az ellenzékét e kérdésben is, nem annyira a közérdek, mint inkább a párt-politika vezeti, mely a dolgok ellogulatlan megítélésére képtelenné teszi. A meny nyiben pedig ítélőképességük emanczipálva van e betolyás alól, álláspontjuk mindjárt eltéréseket is mutat, mert míg egy részük a kinevezést elvileg helyesli, csak ennek a kormánynak nem szavazza meg, addig más részük a választást élet-hosszigan kívánja azokkal szemben, kik a mostani ciklusos rendszert akarják fenntartani. Látszik tehát, hogy a viszonyok és tapasztalatok náluk is eszmehulámzást idéztek elő, s a municipalizmust még körükben se tartják oly ne bántsd virágnak, mely vita tárgyát sem képezheti.

Mindezekből pedig következik az, hogy a sorakozásnál a kormány kilátásai hovatovább kedvezőbbekké válnak, s az élet-halál harcban nem az államosítás elvét éri majd a halál. A kormány terveiből mind jobban kidomborodik az egész reformmü, mely a törvényhatóságok önkormányzati jogát nemcsak meghagyja, hanem az állami közigazgatás nyügetől való megszabadítása által még hatékonyabbá teszi; magát a szorosán vett közigazgatást pedig eddigi névleges állapotából valósággá emeli. S a mily mérvben alakot öltének az egyes javaslatok, a közvélemény abban az arányban fordul helyesléseivel a kormány felé.

Epen ezért nagyon jó lesz, ha a kormány siet, s nem enged időt az ellenfélnek arra, hogy az első helyes benyomásokat pártpolitikai téveszmékkel megmételje.

BELFÖLD.

Az egyházpolitikai kérdések.

Az egyházpolitikai kérdések minden részletébe beavatott, és azoknak jövő fejlődését befolyásoló körökben befejezett ténynek tartják, hogy daczára minden bel- és külföldi agitációnak, az összes idevonatkozó javaslatokat a korona szentesíteni fogja. A püspöki kar a törvényjavaslatok szentesítése ellen sem m i-

vesszük, hogy vonatunk emelkedik s mi egy magasabb, hűvösebb, üdítőbb tájéba ragadtatunk. A vasut emelkedése itt 40-től 70 méterig változik ezer méterenként s jól kell dolgozni „László” és „Pál” mozdonyoknak, hogy 5-6 üres kocsi f. l. vonhassanak a magasba. A kanyarok merészek, az emelkedés rohamos. Látjuk fejünk felett a felhőtlen, tiszta égboltot, s ekkor előtünik a ragyogó nap is, de egészben véve árnyékban haladunk, öserdők rengetegében. Meredélyek, vizmosások elengedve, a szabályos vasuti töltésnek adtak helyet. A korhadt, magukat túlélt, vagy vilámsujtott fátönkök a völgyből kihordva, kultivált jelleget adnak a völgynek. A facsuszatók s ezek aljában felhalmozott tüzi és tönkfák pedig mutatják, hogy itt munkás élet foly. Egy ily facsuszatónál, mely mintegy 600 méter hosszú, megállott vonatunk s volt alkalnk gyönyörködni azon bizarr ugrásokban, melyet a lecsuszátott hasáb vagy tönkfák s ik-másika mutat. Alföldi ember előtt miniretetre érdekes látvány, mint rohan le a sztetőről a vályogszerűleg épített csuszatóban a hasáb vagy tönkfa s a csuszatógén alkalmazott emelkedésen mint szökik fel, s bukfenczezik a levegőben, hogy felhalmozott társai közé temetkezzék. Mondják, téli időben, midőn a csuszatóba vizet öntenek, s ez megfagy, ekkor legszebb látvány a facsuszató. Mintegy 180 hold erdőt vágta ki e tájon a mult évben s az így termelt fát három csuszató vezeti le a völgybe, hol vasuti kocsikra rakva, a borossebesi faraktárba szállítatják. A facsuszatókat is elhagytuk s emelked-

féle tüntetés nem provokál, sem agitacionális jelleggel bíró lépést nem tesz. A vatikán az ország belbékéjének felzavarására alkalmas ilyen lépések megtételére sem a fő- sem az alpapságot nem buzdította. A pápának nagy fájdalmat okozna, ha az ország nyugalma éppen egyházi férfiak zavarnák meg. Bármitörténjék is azonban, annyi bizonyos, hogy Vaszary Kolos hercegprimás a javaslatok ellenzőit nem fogja a király elé vezetni.

Az új pártpróbálkozások és a mezőgazdaság.

Budapest, szeptember 24.

A közelmúlt idők politikai eseményei két új politikai párt alakítására vonatkozó törekvéseknek adtak impulzust. A vezéreként szereplő férfiak az egyiknek néppárt elnevezést adtak, a másikat agrárpártnak nevezi a sajtó és a közvélemény teljesen megfelelőleg, mert hiszen ezen párt zászlóbontói céljait az „agrár-törekvések” fogalma alá vették.

A néppárt, neve után következtetve, speciáliter a mezőgazdasági munkás és kisbirtokos polgártársak politikai nézetei után nyul. Mert a népet bizonyára nem Verbőczy „populus”-aként, s nem is modern, a nemzettel azonos jelentésében fogja föl. Az első értelmezés ma lehetetlen, az utóbbi értelemben pedig minden politikai párt „néppárt”. Világos tehát, hogy ez az új párt nem oszljainak a fennálló pártokétól elütő volta miatt, hanem azért nevezi magát néppártnak, mert elveivel a polgárság egyéb rétegeiben nem boldogulván, szürös-gubás atyáinkfiai között akar szerencsét próbálni. Azt is tudjuk, hogy a néppárt, a nép igazi érdekeit nem a földön, hanem az égben keresi. Egyszóval, hogy a felekezeti bigottizmusnak, a klerikális érdekeknek akar az általa használt „nép” szó alatt értett, földművelő elemek között propagandát csinálni.

Hogy mi haszna lesz ebből a népnek, az országnak, az országgyűlési pártpolitikai életnek, azt, mi annyival kevésbé próbálhatjuk fejtegetni, mert ez irányban a párt zászlóbontói sem adtak még tájékozást.

A másik vajadásban levő párt annyiban

tünk mind magasabba. Tele tődővel szivtuk az ozondus hűvös hegyi levegőt; nem győztük magasztalni a tájat s mikor már 500 méter magasan voltunk a monyászai völgy felett, elértek utunk végét, a Vale Lunga közepét. Itt vasutunk megállott, de a vasutnak nincsen vége. Itt emelkedik a sikló, mely 160 méter magas s ép oly meredek, akár csak a budai várba felvezető gőzsikló. Ez a sikló van hivatva a magas hegyi vaspálya s a vale lungai hegyi pálya közt az összeköttetést fenntartani. A hegygerinczen vezetett, lóerőre berendezendő vasut szállítja a fát s a vasérczeta siklóig, ez átadja a vale lungai gőzvasutnak s így jut minden hegyitermés a központba, Borossebesre, hol e birtok összesipara központosítva van.

Merészebb és ifjabb társaink nekivágtak a siklóknak és felgyalogoltak a hegygerinczre, mi azonban körülálltunk a munkások hamvadó tüzhelyét s alátékintve a völgybe, s fel a hegyre, önkénytelenül eszünkbe jutva a költő mondása: „Es alattunk és felettünk és bennünk is a menny volt”, mert mindenütt a teremtes hatalmas munkáját szemlélhettük.

A visszautazásról kevés mondani valóm van. A „László” kazánjából kibocsájtották a gőzt, s a mozdonyon úgy, mint a teherkocsin csak a fékezőt kezelték a kalauzok s gépvezetők; s mi gőz nélkül, csak a jármű önsúlyánál fogva ereszkedtünk alá a nagy esésű vonalon. Utközben felvettünk a csuszatónál három kocsit hasábfát, melyet fentidőzésünk alatt raktak meg a munkások. Ujra élveztük a Vale Lunga elragadó szépségeit s 5 óra után már egy szép emlékü kirándulás emlé-

hasonlít a néppárthoz, hogy boldogító párt-céljai felé törekvésben szintén nem az egész nemzettestet, hanem annak csak egy osztályát, a mezei gazdákat akarja részesíteni. Céljai azonban földiek és elég hangzatosak sok bajjal küzködő mezőgazdáinkra nézve.

A mezőgazdasági érdekek „fölkarolása”, a társadalmi és politikai életben első, uralkodó pozícióra való emelése; azok a jelszavak, a melyek alatt a párt alakulni törekszik. Az aktuális pártpolitikával pedig, mint a folyamatban levő liberális reformok elkeseredett ellenzéke kapcsolta magát össze.

Az új pártpróbálkozások tehát ugyszólván, teljesen a mezőgazdasági elemek körében történnek. Az a kérdés, hogy várhat-e azoktól valami jót a gazda, a kinek bőrre megy a dolog?

Nézzük mi az, a mire hazánk mezőgazdasággal foglalkozó polgárainak elismerten szükségére van.

Mindenekelőtt több szakértelemre, saját dolgaival való több törődésre s egy csomó közintézményre, a melyeket a mezőgazdasági kormányzatnak munkaprogrammja mind egytől-egyig felölelt.

A gazdák szükségletei szempontjából új párt alakítása nemcsak fölösleges, de minden gyakorlati haszon nélküli próbálkozás is, — mert hiszen az ugynevezett agrárius törekvések egy politikai párt programját kitölteni nem képesek s most is úgy jelentkeznek, mint az egyházpolitikai ellenzék egy részének eszközül fölhasznált jelszavai.

Országgyűlésünk tulnyomó része mezőgazdákából áll, a kik tekintet nélkül foglalkozásukra oszlanak meg a politikai pártok között. Képzeltető-e az, hogy ezek a politikus gazdák cserben hagyva országos, az egész nemzettestre kiterjedő céljait, az agrarizmus jelszava alatt egy pártként tömörüljenek a törvényhozás többi elemei ellen? Képzeltető-e az, hogy a politikai élet vidéki küzdelein a gazdák, mint gazdák tömörüljenek a lakosság más foglalkozású tagjai ellen?

Semmi esetre sem. A mezőgazdaság jogos érdekei megkövetelik azt, hogy a gazdák, a mikor a politikai vagy társadalmi életben róluik van szó, teljes odadással védjék érdekeiket. De ez csak esetről-esetre való akció, nem pedig új pártalakulást követel.

A mezőgazdaság jogos érdekeinek védel-

keivel voltunk gazdagabbak. Es én a kiránduló társaság nevében ezennel hálás köszönetet mondok Nachtnebel Odön igazgató és Szathmáry főmérnök uraknak, kiknek szivessege folytán ily élvezetben részesültünk.

E szép kiránduláshoz azonban szomorú emlék is van kötvé, egy márványbányai munkás, saját vigyázatlansága folytán, a megterhelt vasuti kocsikerekei alá került, s lábán súlyos sérüléseket szenvedett, melyek még a láb feláldozása árán is, életben maradását kétségessé tették. Az első segélyt én nyújtottam a szerencsétlennek s e műveletem csak is úgy volt lehetséges, hogy az arad-ocsanádi vasut üzemében tartott menyházi vasut indóházánál levő mentő-szekrényben bőven megtaláltam mindazon kellékeket, melyek vérzés-csilapítás, végtag elhelyezés, szóval az első segélynyújtáshoz szükségesek. A sértett egyént a legközelebbi vonattal a boros-jenői járáskórházba szállítottuk, s további sorsa előttem ezidőszertint ösmeretlen. De ösmeretes azon részvét, melyet a Menyházán időző közönség a szerencsétlen családjára iránt tanusított. S itt különösen Váradi Kálmán kir. táblai bíró nejét kell kiemelnem, ki mint védangyala jelent meg a szerencsétlen családnak, s erkölcsileg és anyagilag mindent elkövetett szomorú helyzetük enyhítésére. Különben is a munkás baleset ellen biztosítva volt.

Dr. HAJNAL ALBERT.

me, fejlesztése a haladással egyértelmű. Az agrár próbálkozás pedig csak új jelszavakat dob ki, a mezőgazdasági érdekeket a párt-politikai élet sokszor áldatlan dolgokat termő talajára akarja játszani.

A mezőgazdának nem felekezeti bigot-tizmusra, sem erőforgácsoló jelszavakra, tehát a vajdó új pártoknak egyikére sincs szüksége.

A hipnózis halottja.

— A tuzári eset a miniszteriumban. —

Budapest, szeptember 24.

A belügyminiszter felszólításának, hogy a szerencsétlen Salamón Ella haláláról ki-merítő és sürgős jelentést terjeszzenek föl, Józsa Endre dr. megyei főorvos, az országos közegészségügyi tanács tagja, ma tett eleget. A terjedelmes jelentést Kállay András főispán személyesen vitte föl Hieronyminek.

A bontási jegyzőkönyv tartalma mély titok. Minden ezt illető információ-adást a vizsgálóbíró megtiltott.

Józsa Endre dr.-nak rendkívül érdekes jelentése szóról-szóra a következő:

Nagyméltóságú Belügyminiszter Ur!

En a letolt két év alatt az elhalálozott kisasszony édes atyjának, Salamón Tódor urnak házához többször lettem, mint tanácskozó orvos, meghíva és így volt alkalmam az elhunyt betegségről és annak kórelőzményeiről tájékozást szerezni és gyógykezelésében részt venni.

Az elhalt kisasszony, ki 22 éves volt, már számos évek óta folyton fokozódó és nagymérvű idegességben szenvedett és már a múlt évben a család előtt, beható észlelet alapján az onlehangoló nyilatkozatot tettem, hogy a véredény-rendszernek folyton rendetlen beidegzése folytán a rögtönihalál bármely perczben, minden külsők nélkül is, bekövetkezhetik. Hogy a nagyfoku idegesség milyen tünetekben nyilvánult, noha azok a család és környezete erkölcsére a legkisebb árnyékot sem vetik, nem érzem magamat jogosultnak köztudomásra hozni.

Egy epizódot betegségéből azonban elmondok, a mely alkalmas világot vetni azon kérdésre, hogy Salamón Ellának a hipnózis következtében kellett-e elhalnia, vagy nem? Az elhalt már régóta gyakori és hosszantartó főfájásban szenvedett. A múlt évben egy ilyen roham alkalmával lettem hívva hozzá. Ekkor a kinok már mintegy két hét óta tartottak, melyeknek szünete nem volt. Ezen idő alatt a beteg egyáltalán nem evett és ha valamely táplálékot magához venni megkísérelt, azt azonnal kihányta. Fájdalmait a legkisebb világosság is fokozta, úgy, hogy a beteget az állandóan és teljesen besötétített szobában csak gyenge világításnál vizsgálhattam meg. A folytonos, velőthasító kétheti jajgatás után jelenlétemben hangtalanává vált. Kinjai gyógyszerre nem tagítottak, hanem csak afonia alatt rendelt meleg fürdő csillapította fájdalmait. Teljes étvágytalansága azonban tovább tartott. A kezelő orvossal, Kúzmós dr. kivárdai járás orvos urral, az alkalmazott gyógyszerek sikertelensége után, abban állapodtam meg, hogy miután nézetünk szerint a betegségnek minden tünete kizárólag a minden kideríthető kórbontzani alapot nélkülöző nagyfoku idegességben rejlik, nehogy a beteg éhen pusztuljon el, hipnózis alatt szuggeráltassák a beteg arra, hogy táplálékot vegyen magához. Kúzmós dr. eme megállapodás folytán betegének szuggerálta azt, hogy másnap reggel nyolcz órakor egy csésze kávéval, 11 órakor pedig egy csésze teával és ha jól emlékszem egy egy pár szelet sódort fogyasszon el. A kitűzött időben, mindenkinek bámulatára, az előírt tápszereket izgatottan követelte, azokat jóízűen elköltötte és később minden erőszakolás nélkül evett. A hipnózis tehát ezen alkalommal nálá életmentő eljárásnak bizonyult.

A Neukom által később eszközölt hipnotizálásokról csak hallomás után bírok tudomással, ennél fogva ezekre nézve megbízható nem mondhatok.

Folyó hó 15-én este Salamón Tódor urtól, tehát 24 órával a halál után, fel lettem kérve, hogy másnap reggel elhalt

leánya agyának megvizsgálása végett Thuzárra menjek.

El is mentem és Pertik Ottó dr. egyetemi tanár ur első tanársegédével, Lovrich József dr. urral, ki ott ugyanazon czélből jelent meg és Vragassy dr. orvos urakkal találkoztam. A leujtott család érzelmeit és óhaját tekintetbe véve, formális rendőri bonczolás nem eszközöltetett, ennek szükségét csak azután láttam be, mikor már az eset sok oldalról skandalummá fuvatott fel.

Annál is inkább nem látszott ez szükségesnek, mert a betegnek baját régen ismertem, de nemcsak én, hanem mások, közöttük Lafenauer tanár ur is. A betegséget mindenkünk tisztán idegességnek tartottuk, a nélkül, hogy annak kórbontzani alapját kimutatni lehetett volna.

Az agy bontási leletét azonban magánhasználatra a család kívánására Lovrich dr. ur feljegyezte, amelyet én is aláírtam.

A lelet a következő volt: a lefűrésztelt koponyasisak tetemesen megvastagodott, átetsző világításban az átlátható részek rendszerint vörösebbnek látszottak, az agyburkok vérszegények, az agyról könnyen leválaszthatók, az agy állománya nagy mértékben vérszegény, azonban savósan beszűremkedve annyira, hogy csaknem mállékonyak volt mondhatók. Sem a harminczkilenz óra előtt bekövetkezett halál utáni bomlásnak az agy állományában nyoma, sem sehöl semmi másnemű elváltozás nem volt. Az agygyomrocokban mintegy husz gramm tiszta savó. Diagnózis: anaemia oedema cerebri.

Ezen átváltozás teljesen elegendő halál-okul. Tovább tehát nem bonczoltunk. Az én nézetem szerint a nagyfoku vérszegénység lehetett momentán keletkezésű, az agyvizenyő azonban több idő alatt fejlődhetett s a koponya megvastagodását is gyakori vérkeringési zavarok eredményének tartom.

Hogy a hipnózis okozhatta-e a halálát, én éppen úgy nem tudom bebizonyítani, mint más. Ha tehát nem lehet Neukomra rá bizonyítani, hogy a halál a ő ténykedésének következtében állott elő, megbüntetni sem lehet.

A legnagyobb foku idegességben szenvedő Salamón Ella az én nézetem szerint igen hiu volt arra, hogy ő kitűnő médium. Őt nem kellett rábeszélni a hipnotizálásra, hanem azt megkövetelte. Midőn megtudta, hogy Vragassy dr. házukhoz jön, epercztől megérkezéig legnagyobb örömet még tapasztalással is nyilvánította, holott különben igen komoly és zárkozott természetű volt. Az agynak hűdését, apoplexia serosa, inkább eme körülménynek rovom fel.

A tegnapi exhumációnál, mint tanu és közigazgatási közeg szerepeltem, eme bonczolásról nem vagyok jogosulva referálni, a véleményről pedig tudomásom sincs.

IDÓJÁRÁS.

Legnyomás: reggel 7 órakor 760.0 milliméter, délután 2 órakor 760.5 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 12.7, délután 2 órakor C° + 19.5. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor N. 4, délután 2 órakor EN. 4. Felhőzet: reggel derült, délután félfelhős. Csapadék az utóbbi 24 órában: 5 milliméter.

IDÓJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Szeptember 25. —

Változó felhőzet. — Enyhe. — Jelentékeny csapadék nélkül.

HIREK.

Szeptember 25. Kedd. Róm. kath. naptár: Kleofás. — Protestáns naptár: Kleofás. — Görög-keleti naptár (szeptember 18.): Fölt. templ. — A nap kél 5 óra 37 perczkor, nyugszik 5 óra 34 perczkor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Bemutató díjtalan.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 8—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

— Személyi hírek. Desseffy Sándor csanádi megyés püspök kedden a fővárosba utazik, s rövid tartózkodás után ismét vissza megy

Makóra. — Réthy László, a jeles fiatal tudós, Aradon időzik. — Józ Béla rendőrfogalmazó szabadságáról visszaérkezett s hivatalát ismét átvette.

— Uj kanonokok. A hivatalos lap tegnapi száma az alábbi legfelsőbb kéziratot közli: Vallás- és közoktatásügyi magyar miniszterem előterjesztésére Kristóffy János apátfalvi és Kasics Károly bogárosi plébánosokat a csanádi székes-káptalan czimzetes kanonokjaivá kinevezem. Kelt Ischben, 1894. évi augusztus hó 28-án. Ferencz József, s. k. Bárány Eötvös Lóránd s. k. — Vasúti gyűlés. Az aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatósága folyó hó 30-án d. e. 10 órakor ülést tart.

— Aradi tornászok Kolozsvárott. A Kolozsvárott most megtartott országos középiskolai tornaverseny kitűnően sikerült. Mintegy 5000 ember jelent meg az ország minden részéből, a kiket kitüntető, magyaros vendégszeretettel fogadtak a derék kolozsváriak. — Résztvettek: a székelyudvarhelyi, temesvári, nagyvárad, csiksomlyói, nagyenyedi, aradi és kolozsvári intézetek, összesen 13, kik reggel óriási közönséggel felvonultak a versenyterre. Itt Albach Géza polgármester beszéddel nyitotta meg a versenyeket, hálásan emlékeztetve Csáky Albin grófról, ezután az összes dalkarok a Himnusz énekelték, mire megkezdődött a verseny. A versenyek befejeztével Gerstner tábornok, a versenybíró-ság elnöke, igen hatásos és hazafias magyar beszédet intézett az ifjakhoz, végül Szádeczky Lajos dr. fölolvasta a győztesek neveit. Délután bankett volt. A megjelent közönségnek igen tetszett az aradi állami főreáliskola tornászainak csinos egyenruhája: piros szubony, fekete nadrág, fehér sapka. Ok voltak a legfestősebben öltözködve s mindjárt utánuk a nagyváradiak. — Az aradi realisták különösen a fabotokkal végzett korrekt mutatványokkal tünnek ki s arattak jól megérdemelt tapsokat. A tanárok közül Matusek Márton tornatanár és Dömötör László rajztanár, továbbá Petry és Krausz tanárok jelentek meg. Az eredmény kihirdetése alkalmával az aradi állami főreáliskola a szabadgyakorlaton és nyújtón bemutatott ügyes produkciójáért elismerő oklevelet kapott. A szertornászok közül díjat nyertek a következő aradiak: Fischer, Deutsch, Jolánkai, Kintzig, a gátversenynél Deutsch Mihály.

— Honvédeink itthon. Tegnapelőtt este érkezett meg, fárasztó gyakorlatok után bár, de legjobb kondícióban az aradi honvédegyalogság, a huszárság pedig ugyanaznap reggel. Az előrehaladt idő és a szakadó eső dacára nagy közönség várta, illetve nézte végig a honvédek bevonulását, mi már csak azért is érdekes volt, mert az aradi önkéntes fiúk, kik Lugoson szolgálták le évüket, szintén hazajöttek a zászlóaljukkal.

— Uj iparvasut Aradmegyében. Aradmegye vasuti hálózata örvendetesen terjeszkedik mindenfelé. A megye felső részében tömérdek az iparvasut, melyek a forgalmat emelni hivatnak. Most ujabban a Deutsch József özég létesített egy gőzüzemű iparvasutat, melynek pályatesté Gurahonczó Solyom-Bucsáváig terjed. — Az ujonnan épült vasut hivatalos bejárása a jövő hó elején lesz, melyen Aradmegyét Szathmáry Gyula kir. tanácsos alispán fogja képviselni. — Az arad-csanádi egyesült vasutak részéről jelen lesznek a bejárás: Boros Beni vezérigazgató, Szathmáry Mihály tőmérnök, Vas Gusztáv felügyelő; a kormány részéről Lovrits miniszteri tanácsos jön le.

— Szűkevény mártír. A kolozsvári sajtó-bíróshoz beozitáltak egy oláh mártírt. Az

illető a vizsgálat alkalmával tartózkodási helyeül Hódos aradmegyei községet jelölte meg. A mártirra bizonyos időt szabtak leülést az eljárást mikor ezt tudatni akarták vele, keresték Hódoson. Az ottani előjáróság a főszolgabíró megkeresésére kijelentette, hogy az illetőt Hódoson nem ismerik, ott sohase tartózkodott, tehát nem is lehet odavaló tanító. A mártirt most országsszerte körözik, csak hogy oajosan csiphetik el, mert már valószínűleg Romániában van. Egy oláh hazafi tehát már levetette a mártir gunyát s országsszerte körözött svindler lett belőle. Új pályáján valószínűleg nem marad egyedül, hanem akad elég követője, mi természetesen is, hisz valamennyi egy sablonban dolgozik.

— Még egy távirtda. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter az aradi pályaudvaron működő postahivatalnál távirtdátrendeztetett be.

— Tiszti vizsgára. A cs. és kir. 88-ik gyalogezred egyéves önkéntesei ma utaznak el Nagyváradra, hol a kinevezett bizottság előtt leteszik a tartalékos tiszti vizsgát. Pár nap múlva tehát már eldől, ki kapta meg közülök az arany bojtot s ki lesz kénytelen még egy esztendeig önkényteskedni. Kívánjuk, hogy valamennyien sikeres vizsgával térjenek haza s megmeneküljenek a nem valami kellemes másodévi szolgálattól.

— A kolera ellen. A belügyminiszter egy újabb körrendeletet boosátott ki, melyben a legszigorubbantatja a hatóságokat a kolera elleni óvintézkedések megtételére. E rendeletet Aradváros hatóságának is megküldte. A főkapitányi hivatal falragaszok útján hozza tudomására azt a közönségnek.

— Ellenőrzési szemlék. A jövő hóban tartják meg az ellenőrzési szemléket Arad megye területén és pedig az aradi sorozó-járás részére október hó 24—26-ik napján az aradi városban. A radnai sorozó-járás részére október hó 20 és 21-én, a soborsini járás részére 23 és 24-én, a pécskai járás részére 26, 27 és 28-án, az eleki járás részére október hó 2., 3-án és 4-én, a kijeñői járás részére 6—9-ikén, a nagyhalmágyi járásban 12 és 13-án, a borossebesiben 15 és 16-án, a borosjenőiben 18—20-án, a ternovaiiban 22 és 23-án, végre a világosi sorozó-járásban 25—28-án. Mindenütt az illető helység községházán. Az utóellenőrzési szemlék valamennyi sorozó-járással vonatkozólag f. évi november hó 21 és 22-ik napjain mindenkor reggel 9 órakor kezdődőleg, az aradi városban fognak megtartatni. A községeknek az egyes napok közötti beosztása, a járási főszolgabíró rendelkezésére hagyatott feun.

— A muszka szőlőkből. Arad megye híres bortermelő hegye, Muszka-Magyarát, arról is nevezetes, hogy ez a hely egyik legfestőbb vidéke a kies aradi hegyaljának. Hegy és völgy, lapály és domb váltják fel egymást óriási területen s az ember bármelyik magasabb helyről tekint szájja: alig győz betelni a szemnek végtelen kedves, elragadó kilátással. De nem csak az a kilátás van meg itt az idén, mely a szemet szórakoztatja, hanem egy más, a szőlőgazdákra sokkal fontosabb kilátás: kilátás igen jó szüretre. Muszka-n — írja lapunk egyik ott járt munkatársa — szebbnél szebb szőlők váltják fel egymást. Csaknem az összes birtokosok újra ültettek s a pár év előtt jobbára kopár hegyeken ma már sötétzöld levelű, mosolygó fürtökkel dusan megpakott tőkék fizetik vissza a munkát és — sok kiadást. Az új ültetvények, ha nincs is még mindeniken termés, mint a régi tőkéken, nagyszerűen festenek és nem egy közülük már az idén gyümölcsöt hozott. Az ojtványok kitünően megfogamzottak a szőlőnek rendkívül kedvező hegyi talajon. A jól kezelt, jobbára már teljesen helyreállított szőlők közül valóságos mintaszerték a Földes János, Nachtnebel Ödön, Vásár helyi Béla, Bonts Döme, Domány József, Bohus Zsigmond, Bohus István, Varsy József, Varsy László, Vinter ügyvéd, Purgly, a Kaufmann tesvé-

rek, Wenckheim Frigyes gróf, Szabó Gyula, özv. Popné, Gruber Hugó stb. szőlői. Érdekes, hogy a köznép itt is okul az „urakon“ s egyre-másra ülteti újra szőlőjét. A szőlő különben teljesen megérett s e hét folyamán jobbára le fognak szüretelni.

— Aradi huszárönkéntesek. Az aradiak szép számban lesznek képviselve katonáéknál. Nemosak a közös hadsereg s a honvéd gyalogsághoz vonul be Aradról számos önkéntes, hanem a honvédhuszársághoz is. Jövő hó elsejére az utóbb említett minőségben ifj. Hász Sándor és Sziszka Imre, aradi ifjak vonulnak be.

— A Simay-féle váltók. Több lap azt írta hogy Simay Edének, az öngyilkossá lett kovácsházi nagybirtokosnak hamisított váltói 250,000 frtra rugnak. Illetékes helyről megczáfólják ezt az állítást s kijelentik, hogy csupán 70—72,000 frt értékét képviselő Simay-féle váltók vannak forgalomban.

— Készen van a főoltár. Az aradi minorita-atyák templomában körülbelül egy hó óta dolgoztak a főoltár renovalásán. A munkálatokat szombaton fejezték be, s már vasárnap délelben Csák Csirjék a főoltárnál mutatta be a nagy misét. Az új főoltár, s az egész szentély igen díszes, s festményeivel, ornamentikájával nagyban emeli a szentegyház belsejének összehatását.

— Dákórománok gyűlése. Bukarestben a római ifjuság gyűlésre készül, melyen a magyarok iránt táplált meleg rokonszenvűeknek akarnak kifejezést adni. Az aradi dákórománok, kik minden alkalmat megragadnak, ha a magyarok mellett kell agitálni, hír szerint négy jelesüket küldik el, kik majd a bukaresti diákokkal vállvetve csinálnak a magyaroknak propagandát, bocskoros hazájukban.

— Az iparos szálló és a főkapitány. Erős harc folyik az iparosok körében az iparos szálló kérdésében. Az egyik része a főkapitány megkeresésére ismét vissza akarja azt helyezni az ipartestület helyiségébe, míg a másik része az ipartestülettől külön választva a mostani állapotában akarja fenntartani. Természetesen a főkapitányi hivatalnak a szálló ellenőrzése igen sok dolgot ad s így minden áron óhajtaná azt az ipartestület felügyelése alatt a saját épületébe visszahelyeztetni.

— A nagyhalmágyi nábob fia. Schweiger Miksának, a milliomos örökösnek 30.000 forint értékét képviselő váltói ügyében, a melyek alá a saját neve mellé az atyja nevét is odairta, dr. Horváth budapesti vizsgálóbíró nemsokára befejezi a vizsgálatot. A váltótulajdonosok nagyrésze mind ki van már hallgatva s tegnap délelőtt kihallgatásra vezették Karaffa Marit is, aki a milliomos örökös feleségeként szerepelt a Pannonia-azálló vendéghelyében. A rendkívül szép és elegáns ifju hölgyet, az erdélyi vándorcirkuszok elsőrendű csillagát, egy budapesti ügyvéd hozta vissza a fővárosba Beszterczéről, a hová a leány Schweiger elfogatása idején menekült és a hol szülőinek a házána vonta meg magát. Elmondta, hogy Schweiger szenvedélyesen szerette, hitetlenül élt vele, váltóinak keletkezéséről és sorsáról azonban nem igen volt tudomása mindaddig, a míg az öreg Schweiger a fővárosba nem jött. A vizsgálóbíró a fiatal hölgyet a kihallgatás után elbocsátotta.

— Ismét tüzeset. Az utóbbi időben nagyon gyakran ismétlődnek Aradon a tüzesetek. Vasárnap délelben ismét szóltak a vészharangok, nem kis riadalmat okozva a templomból kijövő közönség között. A tűz az Illes-utoza 43-ik számú házban ütött ki, melyet teljesen el is pusztított. A tűzoltóság, beleértve az önkéntes tűzoltóság ama részét is, mely épen akkor tért vissza az új-aradi emlékosztási ünnepélyről — gyorsan jelent meg a helyszínén, s legalább a környező épületeket mentette meg a veszedelemtől.

— A szoczialisták megint mozognak. Simon József és társai makói szoczialisták kérvényt adtak be a rendőrkapitányhoz, hogy ők és elvtársaik, vasárnap délután gyűlést tartanak. A gyűlés tárgysorozata a következő lett volna: 1. Az alföldi kivételes állapotok. (Iszonyu tág fogalom!) 2. Munkás-olvasókör alapítása. 3. Az általános választási jogról. 4. Indítványok. Mivel azonban a belügyminiszter még nem vonta vissza a munkásgyűlésekre vonatkozó tiltó rendeletét, a tervezett gyűlésre a rendőrkapitány nem adta meg az engedélyt.

— Gyilkos ütés. Ternováról írja levelezőnk: Wlaszits György is a kapuban állt, meg Vaczán Zakaria is. Mindketten pipáztak. Waszits az ásójára támaszkodva szólt át a szomszédjához:

— Hát aztán hogy van kend?

— Jól.

— Hát a felesége?

— Az is. Nem úgy mint a kendé. Az enyémhez nem jár a fél falu.

A következő pillanatban megszólalt a Wlaszits ásója, Vaczán Zakaria pedig a véreben feküdt a földön. — Harmadnapra eltemették.

— A milliennári kiállítás. Az aradi kerületi kiállítási bizottság felkérte Békésvármegyét, hogy bizonyos adományt szavazzon meg a kerületi bizottság rendelkezése alá, melylyel a bizottság a kiállítás céljait propagálni képes lesz.

— Amazon a cigányok közt. Borosjenőről írja levelezőnk: Közös háztartásban éltek annak rendje és módja szerint Govosdián Györgyné és Krizsán Gyula. Az asszony elmarta hazuról az urát, hogy a csinos legénnyel szerelmeskedhessék. De nem sokáig tartott az édes boldogsága, mert Govosdián Györgynében feltámadt a szunnyadó amazonvér, s a tegnapi összekoczkodásnál ugy sujtotta föbbe kedvesét egy doronggal, hogy az hang nélkül esett össze. A férfi állapota súlyos.

— Ki akar pályázni? Az ujszentannai és a pankotai mértékhitelítő állás megüresedett. Javadalmazás mindkét helyen a tiszta jövedelem 40 százaléka, azonkívül szabad lakás, kerttel. A pályázati kérvények jövő hó 6-áig az aliepáni hivatalhoz nyújtan-dók be.

— Kereszthez kötött bakter. Két nagy-laki ember, mint levelezőnk írja, a napokban fogadott, hogy lerészegíti Makay György községi baktert. Az ilyen fogadás eredménye emberi számítás szerint nem szokott kétséges lenni s Makay György nem az a férfi, aki az emberi számítást meghasudtolja. Egy órával később részeg volt. A két nagy-laki ember azonban nem elégedett meg a könnyű sikerrel s minthogy a lerészegítés közben valószínűleg maguktól sem sajnálták a bort, most már felnyalábolták az éjjeli őrt és kivittek a temetőbe, ahol egy sirkereszthez kötötték. Makay György meglehetősen meg volt lepelve, amikor hajtájóján fölbredt s észrevette, hogy a temetőben van. Kiszabadította magát kötelekéből s besietett a faluba, hogy jelentést tegyen. A két nagy-laki embert a temető megfertőztetése miatt felelősségre vonták.

— Szoczialisták gyűlése. Vasárnap délután az aradi szoczialista munkások a városháza földszinti kistermében Radóczy Ferenc elnöklété alatt gyűlést tartottak. A gyűlés legfontosabb kérdése volt, a szőnyegre került általános szavazati jog megadásának sürgetése. Sokat tárgyaltak továbbá az alföldi munkás-mozgalmakról. Egyes hatóságok ama eljárása ellen, hogy a munkásgyűlések tartását nem engedélyezik, tiltakozott a közgyűlés. A vitában részt vettek Halbritter István, Tartyánszky és Davalla iparossegédek. A jegyzőkönyvet Kintzig Ferenc vezette. Green Nándor rendőrhadnagy képviselte a rendőrséget.

— Mikor Leszkay takarékoskodik. Egészen lesóványodott már a sok munkától Leszkay András, a mi kedves szinigazgatónk. Egész nap tesz-vesz. Már az irászatát is elmozdította a helyéből, hogy jobban lásson. Amikor pedig nem dolgozik, hát — utazik. Mivel pedig a nagyváradai szezon rengeteg pénzt emésztett fel, a gavlér direktor „spórolni“ kezd. Tegnapelőtt Bu-

dapesten járt, hogy a tőle megszökött két kardalón helyett ujakat szerződtesen. De mivel a szoba Budapesten drága, Leszkay pedig spórol, úgy gondolta, hogy megtakarítja az 1 frt 50 krt, amit a nappali szobáért fizetne, a vasutnál akart átöltözni. A nagy sietségben azonban 300 frtos arany chronometerje kiesett a földre, s eltört. Ennek megcsináltatásáért 15 frtot kell fizetnie. A kardalónok pedig nem mutatkoztak hajlandóknak a vasuti öltözőben énekelni, így kénytelen volt őket próbára az Orientbe vinni, hol egy szoba 1 frt 50 kr. A kocsi, amely őket odáig vitte, 1 frtba került. De itt meg az a malőr történt, hogy a Leszkay szobája mellett lakó két vendég elhunva a két karbeli csillag torokpróbájának végigszendvedését, fizetés nélkül otthagyták szobáját. Ennek árát is Leszkay hajtottá be a szobapinczér. Így Leszkay ur, azért, hogy 1 frt 50 krt megtakarítson, elköltött:

A vasuti portásnak	— frt 50 krt.
Órajavításra	15 frt — krt.
Kocsira	1 frt 50 krt.
Három szobáért	4 frt 50 krt.

Osszesen 21 frt 00 krt.

Elyelt ezenkívül 356 frt ára mérget: így tehát háromszázhatvanhét forintot költött el 1 frt 50 kr helyett, holott a legerősebb szándéka az volt, hogy — spórolni fog. Midőn kívánjuk, hogy a jövőben nemzetgazdasági spekulációi jobban üssenek be, egyben biztosítjuk, hogy nincs oka a spórolásra, mert Gond a László már eddig minden földszinti és első emeleti páholyt bérbe adott úgy páros, mint páratlan előadásra, s abból a 25,000 frtból, amit a réven bevett, telik egy kis gavaléroskodásra is a direktornak.

— Pályázatok. Albírói állásra a munkácsi járásbírósnál 14 nap alatt; irnoki állásra a kecskeméti törvényszéknél 4 hét alatt; jegyzői állásra a szegedi törvényszéknél 2 hét alatt; irnoki állásra a verebelyi járásbírósnál 4 hét alatt; jegyzői állásra a kecskeméti törvényszéknél 2 hét alatt; német és román tolmácsi állásra a kolozsvári törvényszéknél 2 hét alatt.

— Czutor Béla híres vásárhelyi zenekara állandóan Béla közönség előtt játszik Nagy Lajos sörösarnokában. Ma este különösen érdeke. programmal fog játszani, a mit melegen figyelmébe ajánlunk azoknak, kik a jó zenét kedvelik.

—x— 60,000 forint a főnyeremény a lembergi kiállítású sorsjegyeknél, mely 10% levonás után készpénzben fizetetik ki. Figyelmeztetjük tisztelt olvasóinkat, hogy a húzás szeptember 27-én történik.

Szolid elvű üzlet-ajánlás!!!

Hoffmann Antal

Aradon, Andrásy tér 14. szám alatt.

A „vörös kereszt” Hermann-palota.

A nagyérdemű közönség b. tudomására hozom, miszerint bel- és külföldi bevásárlásom alkalmával, tömeges áruvételeimmel azon előnyt nyertem el, hogy nagy áruválasztékban, valamint ennek olcsóságaival a fővárosi jelentékeny cégekkel is versenyezem.

Szíves megtekintésü. áruválasztékomban, a n. é. közönség rendelkezésére mindenkor előzékeny szolgálat adatik.

Mintákat kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

Hölgyek figyelmébe!

A legjobb munkacérekkel bíró műhelyem révén azon kellemes helyzetben vagyok, hogy kitűnő szabású elegáns és izléses toilleket és felöltőket, francia és angol modorban jutányos és szabott árak mellett fővállalhatok.

Kiváló tisztelettel:

HOFFMANN ANTAL,

női divat különlegessége, confectio, vászon, kész fehérnemű és ara-kelengyék áruválasztékára.

HYMEN.

Kosztka Lajos, városunk szülötte, egyik budapesti elsőrangú vasgyár-részvénytársaság gyárvezetője, Kosztka Mihálynak, az „Aradi Közlöny” belmunkatársának bátyja, tegnap reggel fél 8 órakor esküdt örök hűséget a minoriták templomában a bájos szép Ernnye i Iona kisasszonynak, Ernnye i Gyula nagykereskedő leányának. A templom csaknem szorongásig megtelt előkelő közönséggel. A fiatal párt Révfalvy Manó h. plébános

adta össze. Násznagyok voltak dr. Priegl István és Jiraszek Henrik budapesti műépítész.

Virágh Farkas kisjendi takarékpénztári hivatalnok a napokban jegyezte el vihnyei Szalomoa thelyi Gyula békésmegyei főszámvevő bájos leányát, Iona kisasszonyt.

Ifj. Radocsányi János aradi szijgyártó mester eljegyezte néhai Gómró József szép leányát, Vilma t.

TANÜGY.

Meghívás.

Arad szab. kir. város községi iskolaszéke f. évi szeptember hó 27-én azaz csütörtökön délután 4 órakor a városzás emeleti kis termében rendes havi ülését tartja, melyre a t. iskolaszéki tag urak ezennel meghívattak.

A tanácskozás tárgyai:

1. A templom-utcai elemi leányiskola igazgatójának jelentése, Molnár Gabriella beiratkozott tanuló után befizetett tandíj egyéb díjaknak visszautalványozása iránt.

2. A kiküldött bizottság javaslata, egyes tanítók kérvénye folytán azok fizetésének mikénti megállapítása tárgyában.

3. Róboz József siketnéma iskolai volt igazgató-tanítónak állásáról való lemondása s ennek következtén a kellő intézkedések megtétele.

4. Széchy Akos polgári fiúiskolai tanárnak állásáról való lemondása s azon iskola igazgatójának indítványa az állásnak miként betöltése tárgyában.

5. Az iskolafelügyelő jelentése, a községi iskolák osztályaiba beiratkozott tanulók létszámáról.

6. Az iskolafelügyelő előterjesztése, az iskolatárogatók kiküldése iránt.

SALACZ GYULA s. k.,
kir. tanácsos, iskolaszéki elnök.

MULATSÁGOK.

(=) Az új-aradi tűzoltó ünnepély. Vasárnap folyt le új-aradon az egyesült új-arad-zsigmondházi tűzoltó-jegylet éremkiosztási ünnepélye, nagy közönség jelenlétében. Az istentisztelet után Kristofcsák Ferencz főesperes intézett lendületes beszédet a tűzoltókhöz. Ezután a templomelötti téren kezdet vette az éremkiosztási ünnepély, melyet Ternajgó Czézár főparancsnok vezetett. Ezután a laktanyahelyiség számára megfeszített Kossuth-képet leplezték le nagy ünnepély között. Délben bankett, este táncvigalom volt a „Szülő”-ben. A táncestélyen jelen volt hölgyek névsorát az alábbiakban adjuk:

A s z o n y o k: Fehér Józsefné, Princz Fidele, Bertha Györgyné, Grünwald Zsigmondné, Traytler Gusztávné, öz. Ciciliminé, Teisz Miklósné, Zirszer Antalné, Fock Viktor, Stransky Lajosné, Patz Józsefné, Krebsz Ignác, öz. Schorkné, Schork Mártonné, Zimmer Mátyásné, Morschl Györgyné, Grünwald Ödönné, Klukorits Adámné, Weil Lajosné, Weil Karolyné, Novameszky Imréné, Hey Gusztávné, Heintye Andrásné, Angyal Dezsőné, Steinkampf (Zádorlak), Hemmen Ferencné, Wertsekné, Braun J. né, Kujukay Ferencné (Arad), Jochum Jánosné, Blazitsné, Staudt, Walter Alajosné, Müller Andrásné, (Arad), Einwag Lőrincné, Maurer Karolyné, Zibisz Mátyásné, Igaly Józsefné, Wopfner Györgyné, Petule Jakabné, Krigleder Ferencné, Kirsch I. né, Wagner Gy. né, öz. Kovácsné, Gehl Nádorné, öz. Morschl I. né, Fixmer Jánosné, öz. Eiberkné, Fock Henrikné, Fock Antalné, Lens Antalné, Martini Péterné, Hackel Ignác, Gyogyevitsné, Klug Lorenzné, Baksa Lászlóné (Lippa), Knapp Fülöpné

L e á n y o k: Berthe Aurélie, Grünwald Etelka, Steinbrukner Josef, Horváth Berta, Schork nővérek, Hahn Matild, Fixner Mariska, Hartmann Mari, Wagner Ius, Kovács Borbála, Berthe Adél, Frank nővérek, Fock nővérek, Klukorits Irma, Adamovits nővérek, Eicher nővérek, Hackel Berta, Straub Mariska, Hermann Ilonka, Smolinsky Lenka (Zsombolya), Martini Emília, Staudt Mariska, Jochum Borbála, Virsz Róza, Schaffer N., Blazits nővérek, Kastora Lenke, Morschl Mariska, Martini Emília, Gébl Emília, Maurer Róza, Straub k. a., Reinhardt Hermína, Lövenstein Hermína (Arad).

— Táncmulatság Lippán. A lippai ifjuság egyrésze szombaton 22-én este táncestélyt rendezett a „József főherceg” szál-

loda nagy termében a lippai elsőrendű cigányzenekar közreműködése mellett. — Szép számmal jelentek meg a bájos táncolni vágyó leánykák, hogy felelevenítsék egy kissé a már majdnem egyhangú kedélyeket; s méltán, mert Lippán már közel két éve, hogy nem rendeztek táncvizigalmat; ez alkalommal tehát sietett mindenki részét kivenni a mulatságból. A négyeseket mintegy ötven pár táncolta. A minden ízében sikerült táncestély csak a hajnal hasadtával ért véget. — Tudósítók a leányok névsorát következőképen adja:

Rauch Róza, Schappierer Regina, Beck Antonia (Jaroslau, Galiczia), Berger Rezső (Solyomos) Grossmann Hanna és Regina, Ott Giza, Funkelstein Jenni, Pinczel Matild, Kuhn Róza, Herschaft Irma, Mindl Hermína, Hubert Irma (Temesvár) Jacobsek Josef, Eckert Anna, Kraschel Mária, Jugel Matild, Dörner Gizella, Gels Róza (Solyomos), Czundler Anna, Remlein Emília, Braungärtner Teréz, Hamarrah Emília, Mesner Róza, Kraschel Róza, Wesselly nővérek (Radna), stb. stb.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

* A színházi bérlet. A bérletek még mindig javában folynak, a jelentősen hirdett s lapunkban megemlített szeptember 20-án telt le a régi bérlők joga. A kik 20-án nem intézkedtek, azoknak helyei újabb bérlők birtokába kerültek 22-én és 23-án, mivel tovább a pénztárosnak lehetetlen volt várni. Bérletben kapható még 90 előadásra egy kis páholy az I-ső emeleten. Nagy páholy pedig egy egész idényre, két fél 90—90 előadásra. Bérelni még folyton lehet, úgy a színházi helyekre, valamint a színlapra. Színlapokat csak azok kapnak, a kik bérelnek rá.

* Az aradi színházi szezon, mint már irtuk, szombatestenyilik meg a „Zsidó nő” operával. Nagyváradon ma-holnap már bevégezódik az idény. Kedden Fenyvesy Emil jutalomjátékaul „A parasztszület” című dráma kerül színre és a „Nők harca” című hírneves francia vígjáték, Utolsó előadásul: Barna Izsó javára az „Otthon” színmű adatik. Barna az öt évi családi gyász miatt, a színházi előadásokban részt nem vehet és így jutalomjátékán sem lehet jelen.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Lukácsu legujabb elítéltetés. Dr. Lukács László becsületsértési perében — mint lapunknak távirják — az ítéletet vasárnap délelőtt háromnegyed 10 órakor hirdette ki Toperozer Kálmán tanácselnök. „Vádolt dr. Lukács László a büntetőtörvény 261. 262. és 270. szakaszok 2. pontja alá eső nyilvános becsületsértés vétségében bűnösnek mondatik ki, azért a büntetőtörvény 262. §. alapján hat hónapi fogsággal büntetésre elszendvedésére ítéltetett. Továbbá az 1882. évi 27. t. oz. 3. szakasza alapján lefizetendő kétszáz forint mellék büntetésre, behajthatatlanság esetében még 20 napi fogságra ítéltetik. Ezeket kívül vádolt. tartozik a felmerült bünvádi költségeket és a felmerülő rabtartási és élelmezési költségeket megfizetni.” A vádolt nagy pathosszal, dörgedelmes hangon, magyarul a következőleg szólt: „Isten és a művelt emberiség színe előtt és nevében tiltakozom e minden törvényes alapot nélkülöző ítélet ellen s azért felebbezem!” — Az ügyész a büntetésben megnyugodott, a behajthatatlannak nyilvánított költségek ügyében felebbezett. Az ítélet-kihirdetésen jelen volt mély gyászban Lukácsu neje is, a ki sirt; nővére, fivére és számos hitsorsosa, valamint több oláh lap tudósítója.

TÁVIRATOK.

A főrendiház elnöke.

Budapest, szept. 24. (Saj. tud. távirata.)
Szlávy koronaőr főrendiházi elnökké kine-

vezetett, mit a főrendeknek legközelebbi ülésén fognak publikálni.

A delegáció albizottságainak ülései.

Budapest, szept. 24. (Saj. tud. táv.)
A delegáció tengerészeti albizottsága a költségvetést letárgyalta és elfogadta. A hadügyi albizottság a részletes tárgyalást ma folytatta. Holnap az élelmezési budgetet tárgyalják és befejezik.

A csár állapota.

Budapest, szeptember 24. (Saj. tud. táv.)
A fővárosban tegnap a délutáni órákban egyszerre szárnyra kelt a hír, hogy a minden oroszok csárja meghalt.

A nélkül, hogy a hír forrásáról bárki is biztosat tudott volna, szerte mindenfelé kávéházakban és az utcákon erről folyt a beszéd.

Lapunk tegnapi számában is jelentettük, hogy a csár beteg, nagyon beteg. Spalában fekszik és egész sereg orosz veszi körül kórágját. Sokszor fekszik ájultan, mozdulatlanul vánkosain, sokszor vért hány és gyakorta heves láz gyötri. Allapota egyre súlyosabbá lön és sürgősen hívták ágyához kedvelt orvosát Schaharjin tanárt Moszkvából, a ki különvontan sietett Oroszország beteg uralkodójához.

A csárt, a ki hatalmas termetű, erős ember, rendkívül megtörte a kór. A krimiai utazásról orvosai tanácsára már napok előtt lemondott.

A zavart és az aggodalmat erősen növeli az a körülmény, hogy a csár állapotáról a tegnapi nap folyamán a többszörször ismételt távirati tudakozódások dacára Budapestre semmiféle értesítés nem érkezett.

Bécs, szeptember 24. (Saj. tud. táv.)
Az itteni orosz nagykövetséghez nem érkezett hír a csár egészségi állapotának rosszabbra fordulásáról.

Erdőégés.

Kisjenő, szeptember 24. (Saj. tud. táv.)
Sulkovszky herceg erdeje Apátiban három nap óta ég. A tűz terjed. Az oltásról szó sem lehet.

A hypnotizálás áldozata.

Nagybecskerek, szept. 24. (Saj. tud. táv.)
Neukom Gyula hypnotizőr a Torontál-szerkesztőjéhez levelet írt, melyben tudatja, hogy a Salamon család legközelebb nyilvánosságra hozza a tényállást, minden részleteivel együtt, eddig csak annyi igaz, hogy Salamon Ella meghalt. Neukom folytatja a kutfurást Tuzseron.

Borsódmegye Miklós Gyula ellen.

Miskolc, szeptember 24. (Saj. tud. táv.)
A törvényhatósági bizottság ma népes értekezletet tartott, melyben Miklós Gyulának borsódi főispánna kineveztetése ellen, foglalt állást. Miklós Gyula a gyűlésen szintén jelen volt. Gerő Zoltán kiméletlenül támadta meg Miklós politikai multját. Határozati javaslatot terjeszt elő, melyben felszólítja a miniszteriumot, oltalmazza meg Borsódmegyét Miklós főispánaságától. — *Lichtenstein Vay* Béla báró iránt bizalmi szavazatot javasol. — *Bizony Akos Miklós* Gyulát főispánaságra nem tartja kvalifikálnak, kineveztetése szerencsétlenség volna a megyére nézve. Az értekezlet *Lichtenstein* javaslatát fogadta el, mely *Vay* bárónak bizalmat szavaz.

A Weisz-Maurer affér.

Brassó, szeptember 24. (Saj. tud. táv.)
A törvényhatósági bizottság közgyűlésében a Brassó-főszerkesztőjének *Maurer* főispánnal szemben tanusított eljárását elítéli, és a főispánt további tiszteletéről és bizalmáról biztosítja. E határozatot általános helyesléssel és megelégedéssel fogadták.

Fejedelmek találkozása.

Bécs, szept. 24. (Saj. tud. távirata.)
O felsége Visegrádról jövet, *Lipót* bajor herceggel délutáni fél 4 órakor ideérkezik és a Schönbrunnba hajt, hol a séjour a mai nappal veszi kezdetét. *Ferdinánd* toskánai nagyherceg este, *Albert* szász király holnap reggel érkeznek ide; tiszteletükre a schönbrunni kastélyban délből dejeuner lesz, mely után 3 órakor ő felségével Stájerországba utaznak a Radmer melletti szarvasvadászatra, a honnan szombaton térnek vissza. Az eddigi rendelkezések szerint király ő felsége október hó 5-én utazik Budapestre.

Uj kereskedelmi kartell.

Bécs, szeptember 24. (Saj. tud. táv.)
A Dunagőzhajózási társaság és az alakitandó magyar dunai társaság képviselői között tegnap és ma folytatott tárgyalások egy kartellben fognak befejezésre jutni, mely leginkább az aldunai és a külföldi forgalmat fogja szabályozni. — Ennek megtörténtével a két kormány kiküldöttéi közt kezdődnek meg a tárgyalások a dunagőzhajózási társaság és a magyar kir. államvasutak hajóvállalata közt évek óta fennálló versengés be- szüntetésére nézve.

Natalia és Milán.

Belgrád, szept. 24. (Saj. tud. táv.)
A konak ujjá berendezésére parancsot adtak ki, miből azt következtetik, hogy a királyné hazaérkezik. Milán mindent elkövetett, hogy a királyné ne mehessen haza, de törekvései meghiúsultak. Milán látja népszerűtlenségét és külföldre megy, különben is beteg. Allítólag üldöztetési mániában szenved.

Bolgár választások.

Sófia, szeptember 24. (Saj. tud. táv.)
Jól értesült körökben hire jár, hogy *Karvelownak* a fejedelem meg fog kegyelmezni és szabadon fog bocsáttatni. *Czankowot* illetőleg *Stoilow* miniszterelnök akként nyilatkozott, hogy a kormány nem görditene akadályt hazatérése elé, de a külföldi hatalmak képviselői, különösen az angol, állást foglaltak ellene. — A kormánypárt választási győzelme teljes. Az egész országban rendkívül nagy volt a választók részvétele.

Az orosz trónörökös esküvője.

Darmstadt, szept. 24. (Saj. tud. táv.)
Az orosz trónörökös esküvőjét elhalasztották, mert a nagyhercegnő örvendetes esemény előtt áll, ő pedig jelen akar lenni az esküvőn. Az esküvőhöz fűzött kombinációkat megcáfolják.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes és Balog cég jelentése. —
Budapest, szeptember 24.

Gabonaüzlet: Buzát ma mérsékeltlen kínáltak, a vételkedv jó volt, s az irányzat oszandes maradt. Elkelet 35,000 mm. változatlan áron. **Eladáások:**

	mmásza	kilogramm	frt
Tiszavidéki	800	82.	6.65
"	800	82.	6.65
"	200	81.5	6.62 1/2
"	500	81.5	6.57 1/2
"	400	81.	6.57 1/2
"	800	78.5	6.35
Pestvidéki	2600	81.5	6.52 1/2
"	1100	81.5	6.52 1/2
Fehérmegyei	1450	80.	6.45
"	2400	79.	6.45
Török-Becsei	3900	81.5	6.60
Bácskai	3800	78.5	6.40
"	4000	78.4	6.52 1/2
"	3000	78.	6.45
Hartai	3400	80.	6.52 1/2
Ross	400		5.20
"	300		5.15
Zab	100		6.05
"	200		5.82 1/2

Határidőüzlet: A tegnapi amerikai hírek lánghab üzletet jelentettek, a mi tőzsdénk teljesen változatlanul indult, s 1-2 krajozár variáció mellett változatlanul zárult is. Tengeri igen lánghab indult, s a gyenge vásárlási kedv s külföldi tetemes lánghab következtében lánghab zárult is. Zab szintén lánghab, míg rozs a nagyobb keresletre szilárd.

Zárul 11 órakor:

Buza szeptember-október 1894	6.29—6.31
Buza március-április 1894	6.77—6.78
Tengeri május-június 1894	5.81—5.82
Tengeri őszre	6.15—6.20
Zab március-április 1894	6.04—6.06
Zab őszre	5.87—5.89
Káposztarepe	10.10

Külföld: New-York: buzára 1/4 tengerire 1/4—7/8, lánghab, Chicago: buzára 1/2, tengerire 7/8—1 1/8 lánghab, Páris szilárd, London és Liverpool változatlan.

Értéktőzsde: A tegnapi magánforgalom igen gyenge volt s az árfolyamok tetemesen meglányhultak. Ma szintén igen lánghab indultak meg, később a rendkívül élénk vásárlások folytán a papírok megszilárdultak pár frttal.

Zárul 11 órakor:

Oszták hitelrészvény	369.30
Magyar hitelrészvény	467.—
Oszták államvasut	261.50
Rima-Muranyi	361.25
Déli vasut	112.25

Szeszűzet.

— Szeptember 24. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban avors szesz 58.—, kisinyben 58.50 hordó nélkül per 100 liter % beleértve 85 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, szeptember 24. d. u. 5 óra.

	Fr	sz	Irányt	100 kg. ár	frttól	frttig
Buza bánási uj	6.25	6.50				
Buza tiszavidéki	6.25	6.50				
Buza pestvidéki	6.35	6.60				
Buza fehérmegyei	6.25	6.50				
Buza bácskai	6.35	6.60				
Rozs uj, I-ös rendű	5.10	5.15				
Rozs uj, II-ös rendű	5.05	5.10				
Arpa takarmány	5.60	5.95				
Arpa égetni való	6.35	7.10				
Arpa sörfőzdei	7.30	8.40				
Zab	5.60	6.05				
Tengeri bánási	6.20	6.30				
Tengeri másnemű	6.20	6.30				
Káposzta-repeze bánási	9.70	10.10				
Köles	5.75	6.25				
Buza szept.-okt.	6.28	6.30				
Buza márcz.-ápr.	6.75	6.77				
Buza máj.-jun.						
Rozs szept.-okt.	5.31	5.33				
Tengeri jul.-aug.						
Tengeri aug.-szept.						
Tengeri októberre	6.18	6.22				
Zab márcz.-ápr.	6.02	6.04				
Zab szept.-okt.	5.69	5.71				
Káposzta-repeze aug.-szept. 1894.	10.10	10.25				

Felelős szerkesztő. **Vass Géza.**

NYILTTÉR.*

Egy fix jövedelmű, a 30-as években levő intelligens férfi közös háztartásra óhajt lépni egy oly 20—30 év közötti nővel, ki néhány száz forinttal rendelkezik, házasság nincs kizárva. Czim megtudható a kiadó-hivatalban vagy ajánlatok intézhető F. G. cimre poste restante.

**Holnapután
húzás!**

**Lemberg
kiállítási Sorsjegyek à 1 frt.**

Főnyeremény 60.000 forint.

**Kaphatók: ARADON az „Aradi ipar- és népbank“-nál és
Wallfisch Armin pénzváltó-üzletében. 781 15—17.**

12727/894. k. h.

1-3.

Hirdetmény.

Az iparhatósági megbizottak újbóli megválasztása czéljából az ipartörvény 172. §-a értelmében kiadott 52211/885. számú földművelés, ipar és kereskedelemügyi m. kir. ministeri rendelet alapján Arad sz. kir. város területén levő összes önálló kereskedők és iparosok névlajstroma összeállítván, az jelenleg a rendőrkapitányi hivatal iparügyi osztályánál közszemlére ki van téve, miről is az érdekeltek azon észrevétel mellett értesítettek, hogy az összeállítás ellen emelhető, felszólalások f. évi november hó 15-ig ezen iparhatóságnál írásban adhatók be.

Kelt Aradon 1894. szeptember hó 15-én, a város rendőrkapitánysága mint I-ső fokú iparhatóság.

Sarlot Domokos
főkapitány.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönségének 1895-ik évre vonatkozó költségelirányzata ugy a városi tisztai nyugdíjalapnak 1895. évi költségelirányzata, a tanácsnak és a hármás bizottságnak üléséről felvett jegyzőkönyvek, valamint a bevétel és kiadás teteleit felvilágosító mellékletek f. évi szeptember hó 20-ik napjától f. évi október hó 4-ik napjáig bezárólag a városháza tanácstermében közszemlére kitétetnek.

Szabadságában áll azokat az adózó polgároknak megtekinteni s azokra észrevételeiket írásban a f. évi október hó 10-én tartandó rendes közgyűlés előtt 5 nappal a tanácshoz be-terjeszteni.

Arad, 1894. szeptember 19-én.

A városi tanács.

13136/894. k. h. 1-3.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium a f. évi 78486. sz. a. kelt körrendeletével a kolera járvány meggátolásának érdekében a Máramaros vármegyéből esetleg érkező utasoknak orvosi megfigyelés alá vételét rendelve el, felhívom a helybeli összes nyilvános helyek, vendéglők tulajdonosait, nemkülönb a magánosokat, hogy a hozzájuk megszállt máramaros megyei utasokat a kapitányi hivatalnál bármely időben, a következmények terhe alatt bejelentsek.

Arad, 1894. szeptember hó 23-án.

Sarlot Domokos
főkapitány.

ARADI IPAR- és NÉPBANK

Arad, Szabadság-tér 18. (Saját ház.)

ALAPITTATOTT 1868-ban.

Részvénytőke: 270,000 frt.

Tartalékalapok: 202,139.61 frt.

Elfogad szeptember 1-től kezdve

betételeket

pénztári jegyekre

8 napi felmondással 3 $\frac{1}{2}$ % — 30 napi felmondással 4% — 60 napi felmondással 4 $\frac{1}{2}$ % kamat mellett; a 10% betétkamatadót az intézet fizeti.

A pénztári jegyek a pénztári álladékhöz képest felmondás nélkül is kifizettetnek.

1894.

ŐSZ.

1894.

NEUMANN

férfi-, fiu- és gyermek-ruha áruháza
ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 9. SZÁM.

Telefon 238. sz.

Szabott árak.

1845. ALAPITTATOTT 1845.

RAKTÁRAK:

Bécs, Máriahilferstrasse 35-ik szám.

Bécs, Kärnthnerstrasse 31-ik szám.

Arad.
Debreczen.
Ujvidék.
Nischn.

Nagyvárad.
Temesvár.
Fiume.
Laibach.

Eszék.
Zágráb.
Szofia.
Becskepek.

Pancsova.
Belgrad.
Szerajevo.
Szilisztria.

Merán.

Trieszt.

Szabott árak.

Szabott árak.

Alapittatott 1875-ben.

Stern M. A.

kizárólagos női confection áruháza.

Legnagyobb raktár

Arad és vidékén.

Dús választék

minden e szakmába vágó

ezikkekben

lehető jutányos árak mellett.

Alapittatott 1875-ben.

